

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 221/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. M., Česká republika, zastúpeného advokátom Mgr. M. M., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb/4/2008 a v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/1/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. L. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2012 doručená sťažnosť Ing. L. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/1/2008 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb/4//2008.

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: „... *Stížnost se týká a směřuje proti bezdůvodným průtahům ve věci řešené Krajským soudem Košice pod č. k. 4 Cb/1/2003... V uvedené věci vydal Krajský soud Košice dne 27. 3. 2009 usnesení č. k. 4 Cb/1/2008-168... kterým rozhodl, že návrh odpůrce ze dne 16. 2. 2007 na zrušení platebního rozkazu č. k. 18 Rob/1357/1996-22 ze dne 1. 7. 1997 se zamítá...*“. Ďalej sťažovateľ uviedol, že „*Stížnost se týká a směřuje proti bezdůvodným průtahům ve věci řešené Krajským soudem Košice pod č. k. 3 Cb/4/2008... V uvedené věci vydal Krajský soud Košice dne 2. 2. 2009 usnesení č. k. 3 Cb/4/2008-169... kterým rozhodl, že návrh odpůrce ze dne 16. 2. 2007 na zrušení platebního rozkazu č. k. 17 Rob/1361/1996-24 ze dne 27. 6. 1997 se zamítá a dále zamítl odpory ze dne 1. 3. 2006 a 20. 10. 2008 proti platebnímu rozkazu vydanému KS Košice dne 27. 6. 1997 č. k. 17 Rob 1361/96-24... Uvedené usnesení z 2. 2. 2009 bylo zrušeno usnesením Nejvyššího soudu SR č. k. 2 Obo 40/2009... ze dne 27. 5. 2009 a věc vrácena ke Krajskému soudu Košice dne 5. 6. 2009. Nejvyšší soud SR o věci sám nerozhodl, pouze ji zrušil a se svým právním názorem věc vrátil Krajskému soudu Košice dne 5. 6. 2009... V této situaci je zřejmé, že ve věci 3 Cb 4/2008 není dosud od 2. 2. 2009 ani po uplynutí 3 roků a 2 měsíců právoplatné rozhodnuto o návrhu odpůrce z 16. 2. 2007 na zrušení platebního rozkazu 17 Rob 1361/96 z 27. 6. 1997, ani o odporech odpůrce ze dne 1. 3. 2007 a ze dne 20. 10. 2008.*“

3. Sťažovateľ je toho právneho názoru, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb/4/2008, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/1/2008 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a preto navrhol, aby ústavný súd na základe skutočností uvedených v sťažnosti v rozhodnutí vyslovil:

„- porušení základního práva stěžovatele, aby se jeho věc veřejně prerokovala bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ku všem vykonaným důkazům zaručeného v článku 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky

- porušení základního práva stěžovatele, aby jeho záležitost byla spravlivé, veřejně a v přiměřené lhůtě projednaná nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem zaručeného v článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane lidských práv a základních svobod postupem Krajského soudu Košice v konaní 4 Cb/1/2008 a v konaní 3 Cb/4/2008

c.) uložil porušovateli povinnost ve lhůtě dvou měsíců rozhodnout

- ve věci 4 Cb/1/2008 o tom, zda odpory odpůrce ze dne 1. 3. 2007 a ze dne 20. 10. 2008 byly doručeny soudu včas s přihlédnutím k rozhodnutí Okresního soudu Vranov nad Toplou sp. zn. 1 T 197/2004

- ve věci 3 Cb/4/2008 o tom, zda odpory odpůrce ze dne 1. 3. 2007 a ze dne 20. 10. 2008 byly doručeny soudu včas s přihlédnutím k rozhodnutí Okresního soudu Vranov nad Toplou sp. zn. 1 T 197/2004

d.) uložil porušovateli povinnost uhradit stěžovateli náhradu trov konania ve výši 254,88 EUR do dvou měsíců od právoplatnosti tohoto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/1/2008 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb/4/2008 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku

nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody ústavný súd v danej veci nezistil.

9. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdech zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdech v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

10. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

11. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť

iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

12. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľ (kvalifikovane zastúpený advokátom, pozn.) v rámci podanej sťažnosti ani priložených príloh nepreukázal, že podal predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/1/2008 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb/4/2008.

13. V nadväznosti na uvedené v bode 12 ústavný súd dodáva, že povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv (III. ÚS 44/03).

14. Keďže ústavný súd nemal preukázané, že sťažovateľ podal predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/1/2008 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb/4/2008 pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

15. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že podaná sťažnosť trpela aj ďalšími vadami, na základe ktorých by bolo potrebné sťažnosť (jej časť) odmietnuť. Napr. v súvislosti s vecou vedenou na krajskom súde pod sp. zn. 4 Cb/1/2008 ústavný súd zistil, že v predmetnej veci krajský súd rozhodol (č. k. 4 Cb/1/2008-168) 27. marca 2009, teda sťažnosť doručená ústavnému súdu 25. apríla 2012 bola v tejto časti podaná dávno po uplynutí zákonom ustanovenej 2 mesačnej lehoty.

16. Pokiaľ sťažovateľ v texte sťažnosti (nie v jej petite) napáda aj porušenie iných práv (nad rámec prietáhov v konaní), tieto obsahovo nijako nevymedzil, resp. nimi argumentoval iba na podporu namietaných prietáhov/nečinnosti krajského súdu. Súc viazaný petitom sťažnosti (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ako aj skutočnosťou, že sťažovateľ bol kvalifikovane zastúpený advokátom, ústavný súd ostatné označené práva, ktorých porušenie namietal, vnímal iba ako súčasť širšej sťažovateľovej argumentácie, a teda sú bez zjavnej súvislosti k namietaným prietáhom v oboch konaniach vedených pred krajským súdom.

17. Nad rámec veci ústavný súd dodáva, že sťažnosť vykazovala aj ďalšie vady zmätočnosti a neurčitosti [napr. v navrhovanom petite pod písm. c) – pozri bod 3], ktoré by boli taktiež dôvodom na odmietnutie sťažnosti z dôvodu nesplnenia zákonných náležitostí. Sťažovateľ bol kvalifikovane zastúpený advokátom, ktorého ústavný súd nie je povinný podľa svojej stabilnej rozhodovacej praxe (napr. I. ÚS 368/2010, IV. ÚS 322/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010) upozorňovať na prípadné nedostatky podaného návrhu.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

19. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom krajského súdu v nej dochádza k zbytočným prietáhom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2012